

Energetické štítkování spotřebičů aktuálně

Príspevkem EU k tématu snížení emisí skleníkových plynů a efektivního využívání energetických zdrojů jsou opatření vedoucí k úsporám elektrické energie. Týkají se jak požadavků na zohlednění energetické účinnosti výrobků již při návrhu a následné výrobě, jedná se o směrnici o ekodesignu, tak opatření o energetickém štítkování vybraných spotřebičů. Hlavním cílem tohoto opatření je umožnit potenciálním uživatelům lepší orientaci v sortimentu výrobků z hlediska energetické účinnosti a dalších důležitých parametrů.

Současná směrnice 2010/30/EU přijatá v roce 2010 vytváří právní základ pro energetické štítkování domácích spotřebičů. Vychází z původní směrnice, vydané v devadesátých letech. Základní koncept štítků zůstává zachován, mění se jen jejich podoba a uváděné informace.

Pokud bychom citovali čl. 5 a 8 uvedené směrnice, tak:

Získání přesných, věcných a srovnatelných informací o specifické spotřebě energie výrobků spojených se spotřebou energie by mělo ovlivnit konečného uživatele v tom smyslu, že při výběru dá přednost výrobkům s nižší spotřebou energie, nebo které nepřímo vedou k nižší spotřebě energie a jiných hlavních zdrojů během používání, což bude nutit výrobce k opatřením ke snížení spotřeby energie a jiných hlavních zdrojů u výrobků, které vyrábějí. Tím by se rovněž mělo nepřímo podpořit účinné využívání těchto výrobků s cílem přispět k cíli EU zvýšit energetickou účinnost o 20 %. Působením samotných tržních sil bez těchto informací nedojde k prosazení racionálního využívání energie a jiných hlavních zdrojů u těchto výrobků.

A dále:

Informace hrají klíčovou roli v působení tržních sil a je tedy nezbytné zavést jednotný energetický štítek u všech výrobků stejného typu a poskytnout potenciálním zákazníkům doplňující normalizované informace o nákladech na tyto výrobky, pokud jde o energii a spotřebu jiných hlavních zdrojů, a přijmout opatření k tomu, aby potenciální koncoví uživatelé, kteří nevidí vystavený výrobek a nemají tedy ani příležitost vidět energetický štítek, rovněž obdrželi tyto informace. Aby byl energetický štítek účinný a úspěšný, měl by být pro konečné uživatele snadno rozpoznatelný, jednoduchý a výstižný. Pro tento účel by měla být jako základ zachována stávající podoba štítků s cílem informovat konečné uživatele o energetické účinnosti výrobků. Spotřeba energie a jiné informace vztahující se k výrobkům by měly být měřeny v souladu s harmonizovanými technickými normami a metodami.

Směrnice definuje požadavky prostřednictvím příslušných prováděcích opatření - nařízení Komise, které stanoví nároky na energetické štítky včetně uváděných informací a grafického provedení a další doplňující informace vyžadované jak od dodavatelů, tak obchodníků. Mezi ty patří jak informační listy výrobku, tak technická dokumentace a informace potřebné při reklamě, propagaci a jakékoliv formě prodeje na dálku, kdy jsou výrobky nabízeny prostřednictvím zásilkového prodeje, katalogu, internetu, telemarketingu nebo jinými způsoby, při nichž nelze předpokládat, že potenciální konečný uživatel uvidí vystavený výrobek.

Vedle rozsahu hodnocených kritérií jsou uvedeny i metody a postupy měření a postupy ověřování pro účely dohledu nad trhem.

V následujícím přehledu jsou uvedeny aktuální a připravované termíny zavádění jednotlivých opatření do praxe – důležité informace jak pro dodavatele výrobků na trh, tak i pro obchodníky.

Nové změny z roku 2014 týkající se požadavků na informace uváděné na internetu jsou zmíněny v závěru článku.

Nařízení Komise (EU) č.1060/2010 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích chladících spotřebičů pro domácnost.

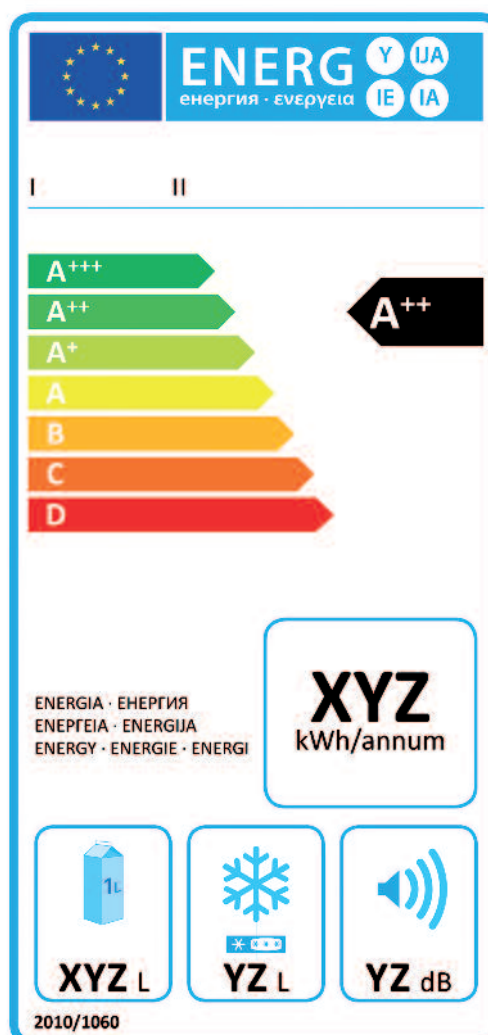
Jako příklad je uveden štítek, kde vedle třídy energetické účinnosti je i roční spotřeba energie, užitný objem prostorů a emise hluku šířeného vzduchem.

Nařízení vstoupilo v platnost v roce 2011. Původní požadavky na uvádění třídy energetické účinnosti byly změněny k 1. 7. 2014.

Nařízení Komise (EU) č.1061/2010 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích praček pro domácnost.

Požadavky na uvádění třídy energetické účinnosti, roční spotřeby energie a vody, účinnosti sušení odstředováním a emisí hluku a požadavky na dodavatele a obchodníky jsou v platnosti od roku 2011, některá ustanovení od 2012.

Nařízení Komise (EU) č.1059/2010 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích myček nádobí pro domácnost.

Požadavky na uvádění třídy energetické účinnosti, roční spotřeby energie a vody, účinnosti sušení a emisí hluku a požadavky na dodavatele a obchodníky jsou v platnosti od roku 2011, některá ustanovení od 2012.

Nařízení Komise (EU) č.932/2012 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích sušiček pro domácnost.

Požadavky na uvádění třídy energetické účinnosti, roční spotřeby energie, hladiny akustického tlaku a další údaje včetně požadavků na dodavatele a obchodníky jsou v platnosti od roku 2013.

Nařízení Komise (EU) č.65/2014 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích trub a odsavačů par pro domácnost.

Nové nařízení, kde požadavky na uvádění třídy energetické účinnosti, spotřeby energie na cyklus a dalších údajů (u trub) a třídy energetické účinnosti, roční spotřeby energie, účinnosti proudění, osvětlení a filtrace tuků a hluku (u odsavačů) včetně požadavků na informace poskytované dodavateli, obchodníky a na internetu vstoupí v platnost u spotřebičů uvedených na trh od 1. 1. 2015 (troubky a odsavače) a dále od 1. 1. 2016, 1. 1. 2018 a 1. 1. 2020 (odsavače)

Do 1. 1. 2015 je v platnosti předchozí směrnice 2002/40/ES.

Nařízení Komise (EU) č.1062/2010 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích televizních přijímačů.

Požadavky na uvádění třídy energetické účinnosti, roční spotřeby energie, příkonu a dalších údajů a požadavky na dodavatele a obchodníky jsou v platnosti od roku 2011, některá ustanovení od roku 2012.

Aktuálně jsou zavedeny požadavky na provedení štítku pro televizní přijímače uvedené na trh po 1. 1. 2014, další vstoupí v platnost po 1. 1. 2017 a 1. 1. 2020.

Nařízení Komise (EU) č.874/2012 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích elektrických světelných zdrojů a svítidel.

Požadavky na provedení štítku, uvádění třídy energetické účinnosti, spotřeby energie za 1000hod a dalších údajů včetně požadavků na dodavatele a obchodníky jsou v platnosti od roku 2013, některá ustanovení od 1. 3. 2014.

Nařízení Komise (EU) č.626/2011 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích klimatizátorů vzduchu.

Nařízení s požadavky na uvádění třídy energetické účinnosti, hodnot roční spotřeby energie, chladicího/topného výkonu, chladicího/topného faktoru, hladiny akustického výkonu a dalších údajů včetně požadavků na informace poskytnuté dodavateli a obchodníky je v platnosti od 1. 1. 2013 pro klimatizátory uvedené na trh po tomto datu.

Další vstoupí v platnost po 1. 1. 2015, 1. 1. 2017 a 1. 1. 2019.

Nařízení Komise (EU) č.665/2013 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích vysavačů.

Nové nařízení, kde požadavky na uvádění třídy energetické účinnosti, roční spotřeby energie, třídy emisí prachu, třídy účinnosti čištění, hladiny akustického výkonu a požadavků na dodavatele a obchodníky vstoupily v platnost u výrobků uvedených na trh od 1. 9. 2014 a další vstoupí v platnost od 1. 9. 2017.

Nařízení Komise (EU) č.811/2013 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích ohřivačů pro vytápění vnitřních prostorů.

Požadavky na uvádění třídy sezonní energetické účinnosti, jmenovitého tepelného výkonu, hladiny akustického výkonu včetně požadavků na dodavatele a obchodníky vstoupí v platnost od 26. 9. 2015 a další od 26. 9. 2019

Nařízení Komise (EU) č.812/2013 – uvádění spotřeby energie na energetických štítcích ohřivačů vody a zásobníků teplé vody.

Požadavky na uvádění třídy energetické účinnosti, roční spotřeby el. energie, hladiny akustického výkonu a ztrát a objemu u zásobníků, včetně požadavků na dodavatele a obchodníky vstoupí v platnost od 26. 9. 2015 a dále od 26. 9. 2017

Na závěr je uvedeno **Nařízení Komise (EU) č.518/2014, o změně nařízení Komise (EU) č.1059/2010, č.1060/2010, č.1061/2010, č.1062/2010, č.626/2011, č.392/2012, č.874/2012, č.665/2013, č.811/2013 a č.812/2013 s ohledem na označování výrobků spojených se spotřebou energie energetickými štítky na internetu.**

Jedná se o poskytování elektronické verze štítku a informačního listu prostřednictvím internetu. Toto opatření by se mělo týkat pouze nových a zdokonalených modelů. Poskytování elektronického štítku a informačního listu ke stávajícím modelům by mělo být dobrovolné. Opatření vstupuje v platnost 1. 1. 2015 pro č.1059/2010 (myčky), č.1060/2010 (chladicí spotřebiče), č.1061/2010 (pračky), č.1062/2010 (TV přijímače), č.626/2011 (klimatizátory), č.932/2012 (sušičky), č.874/2012 (svítidla a světelné zdroje) a č.665/2013 (vysavače) a 26. 9. 2019 pro č.811/2013 (ohřívače pro vytápění) a 26. 9. 2017 pro č.812/2013 (ohřívače vody).

Detailní informace k jednotlivým nařízením lze nalézt na webových stránkách Evropské Komise:

http://ec.europa.eu/energy/efficiency/labelling/labelling_en.htm

EZU s.p. poskytuje služby v oblasti energetického štítkování a ekodesignu a provádí příslušná měření.

Ekodesign výrobků aktuálně

Ekodesignem se rozumí začlenění environmentálních aspektů do návrhu výrobku s cílem zlepšit vliv výrobku na životní prostředí během celého životního cyklu. Tolik definice.

Vychází z rozvahy, že na výrobky spojené se spotřebou energie připadá velká část přírodních zdrojů a energie a že mají tyto výrobky rovněž řadu dalších významných dopadů na životní prostředí. V zájmu trvale udržitelného rozvoje by tedy mělo být podporováno neustálé snižování těchto vlivů na životní prostředí, včetně omezení emisí skleníkových plynů jako jedné z priorit EU.

Významného přínosu lze dosáhnout právě lepším návrhem výrobků, vedoucím současně k ekonomickým úsporám podniků i konečných uživatelů, včetně lepší informovanosti spotřebitelů, jejíž součástí je i energetické štítkování.

V rámci EU se ekodesignem zabývá směrnice 2009/125/ES ze dne 21. října 2009, která, dle citace, upravuje požadavky, jež musí splnit výrobky spojené se spotřebou energie na něž se vztahují prováděcí opatření, aby mohly být uvedeny na trh nebo do provozu. Přispívá k trvale udržitelnému rozvoji zvýšením energetické účinnosti a úrovně ochrany životního prostředí, přičemž současně zvyšuje bezpečnost zásobování energií.

Výrobky, které splňují požadavky na ekodesign stanovené v prováděcích opatřeních k této směrnici, by měly nést označení CE. Teprve potom je možné jejich uvedení na trh.

Postupy posuzování shody v tomto případě ponechávají výrobcům na výběr mezi interní kontrolou návrhu stanovenou v příloze IV této směrnice a systémem řízení stanoveným v příloze V této směrnice. Součástí interní kontroly návrhu stanovené v příloze IV je, kromě jiného, i uvedení výsledků provedených měření a prokázání shody s požadavky na ekodesign.

Prováděcí opatření - nařízení Komise ES zahrnují jak obecné, tak

zvláštní požadavky, včetně časového harmonogramu jejich zavedení do praxe. Stanovují též rozsah dokumentace pro posouzení shody. Součástí jsou dále ověřovací postupy dohledu nad trhem a orientační referenční hodnoty výrobků s nejlepšími výkonnostními parametry.

Nařízení Komise ES zahrnují následující skupiny výrobků a přináší informace o požadavcích na ekodesign s aktuálně platnými a výhledovými termíny zavádění do praxe, která se týkají jak výrobců, tak i dovozců zařízení na evropský trh:

Nařízení Komise ES č.643/2009 – požadavky na ekodesign chladících spotřebičů pro domácnost

Aktuální termín zavedení nové hodnoty indexu energetické účinnosti byl k datu 1. 7. 2014. Nařízení obsahuje metody výpočtu indexu energetické účinnosti.

Nařízení Komise ES č.1016/2010 – požadavky na ekodesign myček nádobí pro domácnost

Stanoví požadavky indexu energetické účinnosti, mycí účinnosti a účinnosti sušení včetně postupu výpočtů.

Aktuálně platný termín je z 1. 12. 2013 a další k 1. 12. 2016

Nařízení Komise ES č.932/2012 – požadavky na ekodesign bubnových sušiček pro domácnost

Stanoví požadavky indexu energetické účinnosti a účinnosti kondenzace včetně postupu výpočtu.

Aktuálně je platný termín z 1. 11. 2014 a další k 1. 11. 2015.

Nařízení Komise ES č.1015/2010 – požadavky na ekodesign praček pro domácnost

Stanoví požadavky indexu energetické účinnosti, účinnosti praní a spotřeby vody včetně postupu výpočtu. Aktuálně platný termín je z 1. 12. 2013

Nařízení Komise ES č.666/2013 – požadavky na ekodesign vysavačů

Stanoví požadavky roční spotřeby energie, jmenovitého příkonu, schopnosti odstraňování prahu, emisí prachu, hladiny akustického výkonu včetně metod měření a výpočtů.

Dále stanoví požadavky na informace poskytované výrobcem.

Termín zavedení byl k 1. 9. 2014 a další k 1. 9. 2017

Nařízení Komise ES č.66/2014 – požadavky na ekodesign trub, varných desek a sporákových odsavačů par pro domácnost.

Stanoví především požadavky indexu energetické účinnosti, účinnosti průtoku (u odsavačů) a spotřeby ve vypnutém a pohotovostním stavu, včetně metod měření a výpočtů.

Dále stanoví požadavky na informace poskytované výrobcí. Termín zavedení po jednom roce vstupu v platnost, tj. během února 2015.

Nařízení Komise ES č.814/2013 – požadavky na ekodesign ohřivačů vody a zásobníků teplé vody.

Stanoví požadavky energetické účinnosti ohřevu, hladiny akustického výkonu, užitého objemu a statických ztrát (u zásobníků) včetně informací o výrobku. Jsou uvedeny metody měření a výpočtů.

Termín zavedení k 26. 9. 2015 a dále k 26. 9. 2017 a 26. 9. 2018.

Nařízení Komise ES č.813/2013 – požadavky na ekodesign ohřivačů pro vytápění vnitřních prostorů a kombinovaných ohřivačů.

Stanoví požadavky energetické účinnosti ohřevu, vytápění, hladiny akustického výkonu včetně informací o výrobku. Jsou uvedeny metody měření a výpočtů.

Termín zavedení k 26. 9. 2015 a dále k 26. 9. 2017

Nařízení Komise ES č.640/2009 – požadavky na ekodesign motorů.

Stanoví požadavky účinnosti motorů a informací o výrobku.

Aktuálně platný termín je z 16. 6. 2011 – třída účinnosti motorů IE2
Dálší termín je k 1. 1. 2015 – třída účinnosti IE3 nebo IE2 včetně pohonu s proměnnými otáčkami pro motory 7,5kW-375kW

A termín k 1. 1. 2017 – třída účinnosti IE3 nebo IE2 včetně pohonu s proměnnými otáčkami pro motory 0,75kW-375kW

Nařízením Komise EU č.4/2014 z 6. 1. 2014 došlo k úpravě podmínek týkajících se prostředí provozu, kdy se na motory nařízení č.640/2009 nevztahuje.

Nařízení Komise ES č.547/2012 – požadavky na ekodesign vodních čerpadel.

Stanoví požadavky na účinnost a informace o výrobku včetně metod měření a výpočtů.

Aktuálně platný termín je z 1. 1. 2013 a další k 1. 1. 2015

Nařízení Komise ES č.327/2011 – požadavky na ekodesign ventilátorů poháněných elektromotory (125W-500kW).

Stanoví požadavky na minimální energetickou účinnost a informace o výrobku včetně metod měření a výpočtů.

Aktuálně platný termín je z 1. 1. 2013 a další k 1. 1. 2015

Nařízení Komise ES č.1275/2008 – požadavky na ekodesign z hlediska spotřeby elektrické energie elektrických a elektronických zařízení určených pro domácnosti a kanceláře v pohotovostním a ve vypnutém stavu. Spolu se změnami dle nařízení Komise ES č.801/2013

Stanoví požadavky spotřeby elektrické energie ve vypnutém a pohotovostním stavu s aktuálně platným termínem ze 7. 1. 2013.

Nově nařízení č.801/2013 stanoví požadavky na spotřebu elektrické energie zařízení připojených na síť (komunikační infrastrukturu) s termíny k 1. 1. 2015 a dále k 1. 1. 2017 a 1. 1. 2019 a aktivací dobu řízení spotřeby elektrické energie u kávovarů s termínem k 1. 1. 2015, vše včetně požadavků na informace o výrobku od 1. 1. 2015.

Nařízení Komise ES č.278/2009 – požadavky na ekodesign z hlediska spotřeby elektrické energie externích zdrojů napájení.

Stanoví požadavky spotřeby energie ve stavu bez zátěže, průměrné energetické účinnosti v aktivním režimu a informace o výrobku, v platnosti od roku 2011.

Nařízení Komise ES č.617/2013 – požadavky na ekodesign počítačů a počítačových serverů.

Provádí změny v nařízeních č.1275/2008 a č.278/2009 viz čl. 4 a 5.

Stanoví požadavky celkové roční spotřeby, spotřeby v režimu spánku a ve vypnutém stavu, stavu nejnižší spotřeby, účinnosti vni-

trního napájecího zdroje, řízení spotřeby el. energie včetně informací poskytovaných výrobcí.

Aktuálně platný termín je z 1. 7. 2014, další termín je k 1. 1. 2016

Výčet nařízení doplňují:

Nově **nařízení Komise ES č.548/2014 – týkající se ekodesignu malých, středních a velkých výkonových transformátorů.**

Nařízení Komise ES č.641/2009 – požadavky na ekodesign oběhových čerpadel spolu se změnami dle **nařízení Komise ES č.622/2012**

Nařízení Komise ES č.547/2012 – požadavky na ekodesign vodních čerpadel.

Nařízení Komise ES č.206/2012 – požadavky na ekodesign klimatizátorů vzduchu a komfortních ventilátorů.

Nařízení Komise ES č.642/2009 – požadavky na ekodesign televizí spolu se změnami dle **nařízení Komise ES č.801/2013**

Nařízení Komise ES č.107/2009 – požadavky na ekodesign jednoduchých set-top boxů.

Soubor nařízení Komise ES č.1194/2012, 347/2010, 859/2009, 244/2009 a 245/2009 se týká požadavků na ekodesign světelných zdrojů a svítidel.

*Detailní informace k jednotlivým nařízením lze nalézt na webových stránkách Evropské Komise:
http://ec.europa.eu/energy/efficiency/ecodesign/eco_design_en.htm*

EZU s.p. poskytuje služby v oblasti ekodesignu a energetického štítkování a provádí příslušná měření.